23/02/2021

ΑΠΘ: Υμνογραφικά κείμενα της Μ. Εβδομάδος

/ Παιδεία και Πολιτισμός

«Υμνογραφικά κείμενα της Μ. Εβδομάδος» είναι ο τίτλος του εκπαιδευτικού προγράμματος που διοργανώνει το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ) του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Το πρόγραμμα, που είναι διάρκειας 78 ωρών, θα διεξαχθεί κατά τους μήνες Μάρτιο έως Ιούνιο 2021 και θα υλοποιηθεί με τη μέθοδο της ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Όπως αναφέρεται στη σχετική ανακοίνωση, “επιστημονική Υπεύθυνη του προγράμματος είναι η κυρία Άννα Κόλτσιου-Νικήτα, καθηγήτρια του Τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ”.

Είναι κλασική φιλόλογος και θεολόγος, διδάκτορας του Τμήματος Φιλολογίας και καθηγήτρια των Αρχαίων Ελληνικών της Ιουδαϊκής και Χριστιανικής Γραμματείας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη μελέτη της χειρόγραφης παράδοσης, της κριτικής έκδοσης και της γλώσσας των κειμένων της χριστιανικής γραμματείας καθώς και στα μεταφραστικά ζητήματα των ιερών κειμένων. Είναι διευθύντρια του Εργαστηρίου «Η ελληνική γλώσσα της

χριστιανικής γραμματείας». Διδάσκει τα τελευταία επτά έτη την ελληνική γλώσσα της Αγίας Γραφής στο Ορθόδοξο Πανεπιστήμιο στην Κινσάσα του Κογκό. Επίσης τα τελευταία πέντε ακαδημαϊκά έτη είναι επιστημονική υπεύθυνη δύο Επιμορφωτικών Προγραμμάτων για τη γλώσσα των κειμένων της λατρείας. Το πρώτο αφορά την ελληνική γλώσσα των λειτουργικών κειμένων και υλοποιήθηκε μέχρι τώρα σε έντεκα συνεχείς κύκλους και το δεύτερο είναι το παρόν Πρόγραμμα το οποίο υλοποιείται για ένατη συνεχόμενη φορά. Είναι συγγραφέας, μεταξύ άλλων, του βιβλίου «Η Υμνολογία της Μεγάλης Εβδομάδος», το οποίο διατίθεται δωρεάν σε ειδικά διαμορφωμένη μορφή ηλεκτρονικού βιβλίου σε όσους παρακολουθούν το παρόν Πρόγραμμα.

Στο Πρόγραμμα διδάσκουν μέλη Δ.Ε.Π. και ομότιμοι καθηγητές των Τμημάτων Θεολογίας, Φιλολογίας και Μουσικών Σπουδών για την καλύτερη διεπιστημονική προσέγγιση των κειμένων. Ο διδακτικός σχεδιασμός γίνεται από επιστήμονα εξειδικευμένο σε θέματα διδακτικής και βασίζεται στις αρχές της ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης και της εκπαίδευσης ενηλίκων.

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΑΤΗΣΤΕ ΕΔΩ

Στόχος του προγράμματος

Σκοπός του Προγράμματος είναι η ανάπτυξη ενός θεωρητικού και πρακτικού οδηγού, που θα λειτουργήσει ως ένα χρήσιμο διεπιστημονική εργαλείο για την προσέγγιση και κατανόηση των υμνογραφικών κειμένων της Μ. Εβδομάδος, μέσα από μια μεθοδική γλωσσική και υφολογική ανάλυση των πρωτότυπων κειμένων και τον ανάλογο θεολογικό υπομνηματισμό.

Ειδικότερα, το επιμορφωτικό Πρόγραμμα στοχεύει:

Να οδηγήσει στην κατανόηση της γλωσσικής ταυτότητας και δομής των υμνογραφικών κειμένων της Μ. Εβδομάδος, με τη συστηματική διδασκαλία των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων.
Να συμβάλει στην καλλιέργεια της μεταφραστικής κριτικής ικανότητας, αξιοποιώντας υπάρχουσες μεταφραστικές αποδόσεις.
Να επισημάνει τα αγιογραφικά δηλούμενα και συνδηλούμενα, την ευρείας έκτασης πρόσληψη και αξιοποίηση του αγιογραφικού και πατερικού λόγου.
Με τη βοήθεια της διεπιστημονικής προσέγγισης, να αναδείξει τη θεολογία και το μέλος των υμνογραφικών κειμένων, τα πρόσωπα και τα γεγονότα της Μ. Εβδομάδος, καθώς και θέματα λειτουργικά και ποιμαντικά.
Να προβάλει την αξία και τη μοναδικότητα των πρωτότυπων κειμένων και τον πλούτο της εκκλησιαστικής γλώσσας.

Αναγκαιότητα προγράμματος

Η γλώσσα της υμνογραφίας γενικά αποτελεί μια ενδεικτική περίπτωση όπου συναντήθηκαν με τον πιο δημιουργικό, γόνιμο και συνθετικό τρόπο όλες οι φάσεις της ελληνικής γλώσσας και οδήγησαν στη δημιουργία ενός ανεκτίμητου γλωσσικού θησαυρού. Αυ-τή η γλωσ-σι-κή ποι-κι-λί-α, τύ-ποι σπά-νι-οι καθώς και συ-ντα-κτι-κές και γραμ-μα-τι-κές υ-περ-βά-σεις και πα-ρα-τυ-πί-ες, συ-χνά ποι-η-τι-κή αδεία, δημιουργούν δυ-σκο-λί-ες σε ό-σους ε-πι-θυ-μούν να προ-σεγ-γί-σουν τα κείμενα αυτά α-πό το πρω-τό-τυ-πο και αναδεικνύουν την ανάγκη περαιτέρω γλωσσικής εκπαίδευσης. Οι ποικίλες μεταφράσεις στη Νέα Ελληνική που κυκλοφορούν για τα κείμενα αυτά προσφέρουν σημαντική βοήθεια, αλλά δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τη μοναδικότητα του πρωτότυπου κειμένου. Αυ-τό το κε-νό ε-πι-χει-ρεί να α-να-πλη-ρώ-σει το πα-ρόν Πρόγραμμα, προφέροντας τα μεθοδολογικά εργαλεία γλωσσικής και υφολογικής ανάλυσης των πρωτότυπων κειμένων, βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού, αλλά και τον θεολογικό υπομνηματισμό στο βα-θμό που α-παι-τεί-ται και συμβάλλει στην ου-σι-α-στι-κή κα-τα-νό-η-ση των κει-μέ-νων αυ-τών.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ολοκληρώνοντας το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα, οι συμμετέχοντες θα μπορούν:

Να προσεγγίζουν και να κατανοούν τα υμνογραφικά κείμενα από το πρωτότυπο
Να αναγνωρίζουν το γλωσσικό πλουραλισμό του υμνογραφικού λόγου
Να εντοπίζουν την πρόσληψη και μεταποίηση του βιβλικού και πατερικού λόγου
Να εμβαθύνουν στην θεολογική κατανόηση μέσα από τη σημασιολογική ανάλυση των θεολογικών όρων
Να αναγνωρίζουν τις δογματικές πτυχές και συνδηλώσεις που εμπεριέχουν τα κείμενα αυτά
Να συνειδητοποιούν την ποιητική τέχνη και τη μοναδικότητα της υμνογραφίας
Να αποκτήσουν ικανότητα κριτικής στάσης έναντι των υπαρχουσών μεταφράσεων
Να είναι σε θέση να αναλύουν γλωσσικά και να αποδίδουν στη νέα ελληνική το περιεχόμενο των κειμένων, αξιοποιώντας τις υπάρχουσες μεταφράσεις.
Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε:

πτυχιούχους που προέρχονται από τους χώρους της Θεολογίας, της Φιλολογίας, των Ανωτάτων Εκκλησιαστικών Ακαδημιών
μεταπτυχιακούς φοιτητές, διδάκτορες και μεταδιδακτορικούς ερευνητές, που ασχολούνται με τον διεπιστημονικό χώρο της γλωσσικής μελέτης κειμένων θεολογικού περιεχομένου, αλλά και την ιστορία και εξέλιξη της ελληνικής γλώσσας
κληρικούς, ιεροψάλτες, ιεροκήρυκες και όσους διακονούν το λόγο της Εκκλησίας,
εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να διευρύνουν το διδακτικό τους αντικείμενο διαθεματικά με την αξιοποίηση εκκλησιαστικών κειμένων,
όσους ενδιαφέρονται για τη μελέτη της γλώσσας και την προσέγγιση των πρωτότυπων υμνογραφικών κειμένων και την ουσιαστική εννοιολογική κατανόηση των κειμένων αυτών.
Κατηγορίες υποψηφίων που γίνονται δεκτοί / Προαπαιτούμενες γνώσεις / Κριτήρια επιλογής

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλουν πτυχιούχοι Τριτοβάθμιας και Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης, Τεχνικής Εκπαίδευσης, καθώς και αλλοδαποί φοιτητές, οι οποίοι έχουν βασικές γνώσεις της Αρχαίας Ελληνικής γλώσσας.

Προαπαιτούμενα για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα:

Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
Κατοχή προσωπικού e-mail
Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

Μέθοδος υλοποίησης

Το Πρόγραμμα στηρίζεται στην ασύγχρονη τηλεκπαίδευση και υλοποιείται μέσω της ηλεκτρονικής εκπαιδευτικής πλατφόρμας διαχείρισης μαθημάτων Moodle. Οι επιμορφούμενοι μπορούν να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα και να μελετήσουν το υλικό οποιαδήποτε ημέρα και ώρα της εβδομάδος επιθυμούν, δίχως χρονικές δεσμεύσεις.

Η ανάρτηση του εκπαιδευτικού υλικού τόσο των θεωρητικών εισηγήσεων όσο και της γλωσσικής ανάλυσης γίνεται σταδιακά, σε εβδομαδιαία βάση.

Στο τέλος του προγράμματος προβλέπεται παράταση δύο εβδομάδων, κατά τη διάρκεια της οποίας είναι στη διάθεσή τους όλο το υλικό και μπορούν να συμπληρώσουν τυχόν κενά που έμειναν στη μελέτη τους.

Εκπαιδευτικό υλικό / Άλλες παροχές

Στους συμμετέχοντες παρέχονται:

1. βιντεοσκοπημένες εισηγήσεις

2. παρουσιάσεις powerpoint

3. άρθρα, ηλεκτρονικά βοηθήματα (βιβλίο Γραμματικής, Συντακτικού, Αναλυτικός Κατάλογος Αρχικών χρόνων)

4. βιβλιογραφία

5.το ηλεκτρονικό βιβλίο Υμνογραφικά κείμενα της Μ. Εβδομάδος. Γλωσσική και υφολογική προσέγγιση. ISBN 978-618- 82862-0-7/978- 618-82862-1-4 (έκδοση 2016, 523 σελίδες).

Δομή Εκπαιδευτικού προγράμματος

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει Εισαγωγικό υλικό και εννέα θεματικές ενότητες. Η συνολική διάρκεια υπολογίζεται σε 9 ώρες εβδομαδιαίως (εκτός από την Εισαγωγική Ενότητα, που είναι διάρκειας 6 ωρών) και στο χρόνο αυτό εκτιμάται ότι περιλαμβάνεται η μελέτη του υλικού και οι απαντήσεις στις γλωσσικές-λεξιλογικές ασκήσεις και στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου. Το σύνολο της εκπαιδευτικής διαδικασίας ισοδυναμεί με 5 ECTS.

Η δομή κάθε διδακτικής ενότητας είναι διμερής. Το πρώτο μέρος αφορά τη διδασκαλία των θεωρητικών θεμάτων, η οποία πραγματοποιείται με βιντεοσκοπημένες διαλέξεις και πρωτότυπο διδακτικό υλικό. Το δεύτερο μέρος

συνιστά το εκτενέστερο στοιχείο του προγράμματος και αφορά τη γλωσσική ανάλυση και το θεολογικό υπομνηματισμό των υμνογραφικών κειμένων της Μ. Εβδομάδος. Επίσης περιλαμβάνει ειδικά θέματα Γραμματικής και Συντακτικού.

Παράλληλα, κάθε ενότητα περιλαμβάνει μια ερώτηση θεωρητικού περιεχομένου και ελεύθερης ανάπτυξης, η οποία αξιολογείται από τους διδάσκοντες, ενώ σε κάθε ενότητα της γλωσσικής διδασκαλίας οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να απαντήσουν σε ηλεκτρονικές γλωσσικές και λεξιλογικές ασκήσεις επί των κειμένων, οι οποίες βαθμολογούνται αυτόματα.

Αναλυτικότερα:

Εισαγωγικό υλικό: Περιλαμβάνει γνωριμία με το πρόγραμμα (βιντεοσκοπημένη παρουσίαση), ακριβές χρονοδιάγραμμα, αναλυτικό Οδηγό Σπουδών.

1η Ενότητα (διάρκειας 6 ωρών)

I. Λόγος και σιωπή: Μηνύματα της Μεγάλης Εβδομάδος.

II. Μεθοδολογικά εργαλεία και τρόποι μελέτης για τη γλωσσική προσέγγιση και κατανόηση των υμνογραφικών κειμένων.

2η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Τα Υμνογραφικά Κείμενα της Ορθοδόξου Εκκλησίας και η γλωσσική τους ταυτότητα.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της Εσπέρας της Κυριακής των Βαΐων.

3η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Λειτουργική Τάξη της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της Μ. Δευτέρας.

4η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Λόγος και Μέλος στα Υμνογραφικά Κείμενα της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της Μ. Τρίτης.

5η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Οι Υμνογράφοι της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της Μ. Τετάρτης.

6η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Αγιολογικοί Σταθμοί στην Υμνογραφία της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της Μ. Πέμπτης.

7η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Θεολογία των Ύμνων της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της της Μ. Παρασκευής (Ώρες – Αποκαθήλωση).

8η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Λειτουργικά «δρώμενα» της Μ. Εβδομάδος.

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της ακολουθίας της της Μ. Παρασκευής (Εγκώμια).

9η Ενότητα (διάρκειας 9 ωρών)

I. Το πάθος και η Ανάσταση στα Κείμενα των Ευαγγελιστών και στα Απόκρυφα Ευαγγέλια .

II. Γλωσσική, υφολογική, μεταφραστική και θεολογική ανάλυση των υμνογραφικών κειμένων της Κυριακής του Πάσχα.

Υποχρεώσεις εκπαιδευόμενων / Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης

Η τελική αξιολόγηση προκύπτει από τον συνυπολογισμό των απαντήσεων στις ερωτήσεις ανοικτού τύπου και της βαθμολογίας που έχουν συγκεντρώσει στις γλωσσικές και λεξιλογικές ασκήσεις κάθε ενότητας. Για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης απαιτείται η συνολική βαθμολογία να είναι άνω του 80 %.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος απονέμεται στους

συμμετέχοντες Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης, το οποίο εκδίδεται από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του ΑΠΘ και υπογράφεται από τον Πρόεδρο του ΚΕΔΙΒΙΜ και την Επιστημονική Υπεύθυνη του Προγράμματος.

Στους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν, αλλά δεν ολοκλήρωσαν το σύνολο του προγράμματος, μπορεί να παρέχεται Βεβαίωση Παρακολούθησης.

Κόστος συμμετοχής / Εκπτωτική πολιτική

Το κόστος του Προγράμματος είναι 190 ευρώ.

Το ποσό κατατίθεται στον τραπεζικό λογαριασμό του Ε.Λ.Κ.Ε. του ΑΠΘ και η απόδειξη κατάθεσης της Τράπεζας αποστέλλεται ηλεκτρονικά στη Γραμματεία του Προγράμματος:

Αιτήσεις

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται μόνο ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης του ΑΠΘ

Η Αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

Βιογραφικό
Τίτλοι σπουδών